

Vergaderjaar 2023–2024

31 322

Kinderopvang

G

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 november 2023

Bij de Algemene Politieke Beschouwingen in de Tweede Kamer heeft het lid Klaver (GroenLinks) c.s. een motie¹ ingediend om de maximum uurprijzen voor de kinderopvangtoeslag vanaf 2024 met € 425 miljoen extra te verhogen, waarmee de indieners beogen de maximum uurprijzen beter te laten aansluiten bij de tarieven die ouders betalen. Bij de Algemene Financiële Beschouwingen in de Tweede Kamer heeft het lid Van der Lee (GroenLinks) c.s. een amendement² op de begroting van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ingediend om het budget voor de maximum uurprijzen vanaf 2024 met € 508 miljoen te verhogen. Op 24 oktober is dit amendement door de Tweede Kamer aangenomen. Mede namens de Staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane, informeer ik uw Kamer over hoe dit amendement wordt uitgewerkt.

Op basis van dit amendement kan de maximum uurprijs voor alle opvangsoorten worden verhoogd tot 2,95 procent boven het huidige gemiddelde instellingstarief (o.b.v. de eerste kwartaalrapportage 2023). Dit sluit het nauwst aan bij het amendement, zoals is toegelicht in de eerdere Kamerbrief naar aanleiding van de Algemene Politieke Beschouwingen.³ Dit levert een extra verhoging van de maximum uurprijs op met € 0,60 (6,22 procent) in de kinderdagopvang, € 0,82 (9,90 procent) in de buitenschoolse opvang en € 0,29 (4,00 procent) in de gastouderopvang. Deze verhoging komt boven op de gebruikelijke jaarlijkse aanpassing als gevolg van de loon- en prijsontwikkeling. Deze zogeheten reguliere verhoging bedraagt voor 2024 voor alle opvangvormen ongeveer 6 procent en het besluit hierover is op 15 september gepubliceerd in het Staatsblad. In combinatie met deze reguliere indexering komt de

¹ Kamerstukken II 2023/24, 36 410, nr. 23.

² Kamerstukken II 2023/24, 36 410 XV, nr. 57.

³ Kamerstukken II 2023/24, 36 410, nr. 83.

maximum uurprijs in 2024 uit op € 10,25 in de dagopvang, € 9,12 in de buitenschoolse opvang en € 7,53 in de gastouderopvang.

Voor de extra verhoging op basis van het amendement moet het Besluit kinderopvangtoeslag worden gewijzigd. Een wijzigingsbesluit wordt met spoed opgesteld. Vanwege de doorlooptijden van alle verplichte stappen, waaronder een voorhang van vier weken bij beide Kamers in het eerste kwartaal van 2024, kan het wijzigingsbesluit op zijn vroegst medio maart 2024 worden gepubliceerd.

Normaalgesproken dienen wijzigingen in de maximum uurprijzen per 1 januari uiterlijk op 15 oktober van het jaar daarvoor te worden gepubliceerd, zodat Dienst Toeslagen voldoende tijd heeft om de systemen aan te passen. Het amendement om de maximum uurprijzen extra te verhogen is op 24 oktober aangenomen. Om ouders zo snel mogelijk de hogere voorschotten voor 2024 te laten ontvangen, heeft de Minister van SZW aan Dienst Toeslagen gevraagd om te anticiperen op de totstandkoming van het wijzigingsbesluit. Dienst Toeslagen heeft zich extra ingespannen om deze aanpassing alsnog te laten meelopen in de jaarlijkse verhoging, zodat ouders hier zo spoedig mogelijk over kunnen beschikken. Ouders zullen hierdoor al eind december de hogere voorschotten voor januari ontvangen.

Anticiperen op de totstandkoming van wet- en regelgeving kan alleen in uitzonderingssituaties en kan bijvoorbeeld wenselijk zijn om grote uitvoeringstechnische problemen te voorkomen. Anticiperen kan alleen indien dit een begunstigende werking heeft voor de betrokkenen, de ontvangers van de kinderopvangtoeslag.

In dit geval is Dienst Toeslagen om de volgende redenen gevraagd om op de wijziging te anticiperen. De Tweede Kamer heeft het amendement dat de basis vormt van het wijzigingsbesluit breed gesteund. Verder kan de extra verhoging de netto kosten van kinderopvang voor ouders flink verlagen, met name voor ouders met lage inkomens. Tevens heeft het uitvoeringstechnisch sterk de voorkeur om zo snel mogelijk de systemen van Dienst Toeslagen aan te passen en ouders uitsluitel te bieden. Tussentijdse wijzigingen in de hoogte van de maximum uurprijs vergen een herberekening en leggen een groot beslag op de uitvoeringscapaciteit binnen Dienst Toeslagen. Als niet zou worden geanticipeerd, valt de eerste uitbetaling later in het jaar en wijkt deze sterker af van de resterende voorschotbetalingen in 2024. Dit leidt tot onduidelijkheid bij ouders. Tevens valt dit moment dan samen met de aangiftecampagne voor de inkomstenbelasting Belastingdienst, waardoor er een te grote druk op de dienstverlening vanuit de Belastingtelefoon zou ontstaan.

Daarnaast stellen de indieners van het amendement voor afspraken te maken met de sector om een verhoging van het maximum uurtarief te besteden aan hogere salarissen. Een hogere maximum uurprijs moet niet tot een hoger uurtarief voor ouders leiden. Aangezien kinderopvang een marktsector is, heeft de Minister van SZW geen mogelijkheden om afspraken af te dwingen. Bovendien stelt het mededingingsrecht grenzen aan wat kan en mag. Wel heeft de Minister van SZW tijdens de begrotingsbehandeling van SZW op 12 oktober 2023 toegezegd om hierover met de sector in gesprek te gaan. De Minister van SZW heeft hierbij ook toegezegd om de ontwikkeling van de uurtarieven te monitoren aan de hand van de kwartaalrapportages kinderopvang. De ontwikkeling van de uurtarieven in 2024 zal worden vergeleken met de ontwikkeling van tarieven in afgelopen jaren.

De wijziging van het Besluit kinderopvangtoeslag zal naar verwachting in het eerste kwartaal van 2024 aan uw Kamer worden voorgelegd in het kader van de voorhangprocedure.

Mede namens de Staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane,

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
C.E.G. van Gennip